

Najprije pažljivo pogledaj sljedeće videiće:

https://www.youtube.com/watch?v=26_o3ht5dHs

<https://www.youtube.com/watch?v=siSSBOIDTYA&t=34s>

<https://www.youtube.com/watch?v=7DdTH52PZFY>,

a zatim u bilježnicu zapiši ono što bismo zapisali na ploču.

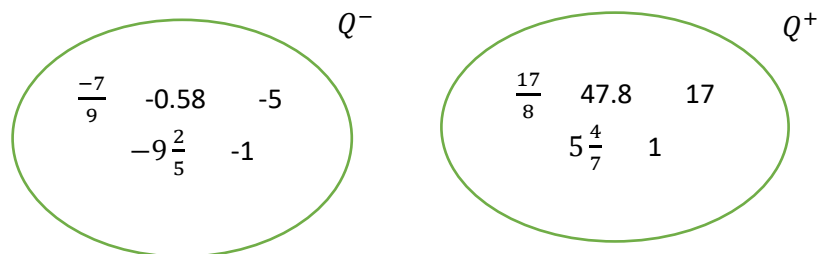
4. RACIONALNI BROJEVI

POZITIVNI I NEGATIVNI RACIONALNI BROJEVI

Zato što se svaki razlomak može zapisati u obliku količnika i obratno, zaključujemo:

- Svaki se cijeli broj može zapisati kao razlomak $5 = \frac{5}{1} = \frac{10}{2}$, $-8 = \frac{-8}{1} = \frac{-24}{3}$,
 $0 = \frac{0}{9} = \frac{0}{-47}$
- Svaki se decimalan broj može zapisati kao razlomak $2.8 = \frac{28}{10}$, $-1.03 = \frac{-103}{100}$
- Mješovite brojeve pišemo u obliku razlomka $3\frac{4}{5} = \frac{19}{5}$, $-2\frac{2}{5} = \frac{-12}{5}$

Nulu, pozitivne i negativne razlomke jednom riječju zovemo **RACIONALNIM BROJEVIMA**.

Q^- - skup svih negativnih racionalnih brojeva

Q^+ - skup svih pozitivnih racionalnih brojeva

Q - skup svih racionalnih brojeva

Primjer 1: Zadane brojeve $-1\frac{1}{7}$, -3 , $\frac{2}{-9}$, $\frac{-4}{-5}$, $-\frac{-2}{-3}$, $\frac{1}{-8}$, $-\frac{1}{-4}$ napiši u obliku $\frac{a}{b}$, $a \in Z$, $b \in N$.
 nije standardni oblik

Broj	$-1\frac{1}{7}$	0	-3	$\frac{2}{-9}$	$\frac{-4}{-5}$	$-\frac{-7}{-8}$	$-\frac{1}{12}$	$-\frac{-1}{4}$	$-\frac{2}{-7}$
Oblik $\frac{a}{b}$	$\frac{-8}{7}$	npr. $\frac{0}{4}$	npr. $\frac{-3}{1}$	$\frac{-2}{9}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{-7}{8}$	$\frac{-1}{12}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{2}{7}$

Ovakav se oblik zapisa racionalnog broja gdje ako je razlomak **pozitivan**, onda su **i brojnik i nazivnik pozitivni**; ili ako je razlomak **negativan**, negativan je samo brojnik, naziva **STANDARDNI OBLIK** racionalnog broja.

Uočavamo: **paran broj minusa** → racionalan broj je **pozitivan**

neparan broj minusa → racionalan broj je **negativan**

TREBA ZNATI:

Skup racionalnih brojeva označavamo velikim tiskanim slovom Q. Taj skup sačinjavaju:

negativni racionalni brojevi (npr. $-\frac{2}{3}$, $-1\frac{2}{3}$, -0.17 , -6)

pozitivni racionalni brojevi (npr. 10 , $\frac{2}{7}$, $4\frac{1}{8}$, 0.09 , 1)

i broj nula 0.

Pišemo: $Q = \left\{ \frac{a}{b} : a \in Z, b \in N \right\}$, a to čitamo: „Skup racionalnih brojeva je skup svih razlomaka a kroz b gdje je brojnik a cijeli broj, a nazivnik b prirodan broj).

Racionalan broj je svaki broj koji se može zapisati u obliku razlomka.

Dva racionalna broja koja se razlikuju samo u predznaku nazivaju se SUPROTNI RACIONALNI BROJEVI.

Npr: 7.54 i -7.54 , $-7\frac{4}{9}$ i $7\frac{4}{9}$,

Primjer 2.

broj	$-\frac{2}{7} = \frac{2}{7}$	$-(-(-2.5)) = -2.5$	$-\frac{-9}{-10} = \frac{-9}{10}$
suprotan broj	$\frac{-2}{7}$	2.5	$\frac{9}{10}$

Apsolutna vrijednost racionalnog broja je udaljenost tog broja od nule na brojevnom pravcu i ona je uvijek pozitivan broj ili nula. npr. $\left| \frac{-8}{9} \right| = \frac{8}{9}$, $|0.68| = 0.68$, $|0| = 0$

Suprotni brojevi imaju istu apsolutu vrijednost. npr. $|-1.5| = |1.5|$

broj	$-\frac{2}{3}$	$-\frac{-(-11)}{-15}$	$\frac{0}{-5}$	$-(-(-(-4.55)))$
broj	$\frac{2}{3}$	$\frac{11}{5}$	$\frac{0}{5} = 0$	4.55